

**Monitoring
Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej
na Mazowszu na lata 2021–2030.
Raport za 2021 rok**

Warszawa, 2022

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

ul. Grzybowska 80/82

00-844 Warszawa

tel.: 22 376 85 00

e-mail: mcps@mcps.com.pl

Redakcja i opracowanie merytoryczne:

Zespół projektu „Koordynacja ekonomii społecznej na Mazowszu” Wydział Ekonomii Społecznej
Nadzór merytoryczny – Elżbieta Bogucka, Zastępca Dyrektora ds. Społecznych

Dokument powstał w ramach projektu „Koordynacja ekonomii społecznej na Mazowszu”
współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej i Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

SPIS TREŚCI

I. Podstawa prowadzenia monitoringu	5
II. Monitoring mazowieckich podmiotów ekonomii społecznej	5
III. Weryfikacja rezultatów i wskaźników za 2021 rok	6
IV. Opis szczegółowych działań	12
V. Zgłoszone problemy i potrzeby	32
VI. Podsumowanie realizacji działań „Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030” w 2021 r.	33

I. Podstawa prowadzenia monitoringu

Zgodnie z zapisami Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030 (Plan) monitoring jest prowadzony corocznie w I kwartale roku następującego po roku, którego dotyczy monitoring. Sprawozdanie z monitoringu jest przedstawiane Mazowieckiemu Komitetowi Rozwoju Ekonomii Społecznej (MKRES) i Zarządowi Województwa Mazowieckiego w II kwartale danego roku, a następnie jest publikowane na stronie internetowej Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej (MCPS).

Zbieranie danych potrzebnych do sporządzenia sprawozdania z monitoringu jest realizowane w oparciu o analizę danych zastanych, badania, analizy i ekspertyzy oraz poprzez ankiety badawcze, kierowane do jednostek samorządu terytorialnego (JST), urzędów pracy (UP), ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (OWES) i przedsiębiorstw społecznych (PS).

Zgodnie z założeniami Planu corocznie są weryfikowane wybrane rezultaty długookresowe wraz z ich wskaźnikami. Pozostałe rezultaty podlegają badaniu ewaluacyjnemu. Analizowane są również działania i wskaźniki wszystkich celów szczegółowych Planu.

II. Monitoring mazowieckich podmiotów ekonomii społecznej

Według stanu na grudzień 2021 r. na Mazowszu było zarejestrowanych¹: 14 centrów integracji społecznej (CIS), 17 klubów integracji społecznej (KIS), ok. 1400 kół gospodyń wiejskich (KGW), ok. 15 tys. organizacji pozarządowych (NGO), 15 spółdzielni inwalidów, niewidomych (sp. i. i n.), 64 spółdzielnie pracy (sp. pr.), 166 spółdzielnie socjalne (sp. socj.), 15 spółek non for profit, 84 warsztaty terapii zajęciowej (WTZ), 10 zakładów aktywności zawodowej (ZAZ), a także 67 zakładów pracy chronionej (ZPCh). Z tego grona 82 podmioty posiadają status przedsiębiorstwa społecznego (PS).

W tabeli 1 zostały przedstawione dane opisujące stan liczbowy sektora ekonomii społecznej (ES) na koniec roku 2020 i 2021. W ciągu całego 2021 r. przybyło 7 CIS, 2 spółdzielnie socjalne i 8 przedsiębiorstw społecznych.

Tabela 1. Stan liczbowy sektora ekonomii społecznej w latach 2020-2021.

Rodzaj podmioty ekonomii społecznej (PES)	Liczba podmiotów w 2020 r.	Liczba podmiotów w 2021 r.
centrum integracji społecznej	7	14 ²

¹ Źródła danych: Kwartalny monitoring sektora ekonomii społecznej prowadzony przez Wydział Ekonomii Społecznej MCPS. Dane pochodzą z następujących źródeł: CIS, KIS, ZAZ, ZPCh – rejestr Wojewody Mazowieckiego, źródło: <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/rejestry-i-wykazy2> [data dostępu: 12.04.2022 r.] WTZ: rejestr ze strony Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, źródło: <http://niepełnosprawni.gov.pl/art,10,warsztaty-terapii-zajeciowej>; spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie pracy, sp. socj. – dane z Krajowego Rejestru Sądowego analizowane przez Wydział Ekonomii Społecznej MCPS, organizacje pozarządowe z raportu „Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2020 r. - wyniki wstępne, GUS, źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoeczna-wolontariat/gospodarka-spoeczna-trzeci-sektor/dzialalnosc-stowarzyszen-i-podobnych-organizacji-spoecznych-fundacji-spoecznych-podmiotow-wyznaniowych-oraz-samorzadu-gospodarczego-i-zawodowego-w-2020-r-wyniki-wstepne,3,9.html> (data dostępu: 12.04.2022 r.) oraz „Centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej w 2020 r.”, GUS, źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoeczna-wolontariat/gospodarka-spoeczna-trzeci-sektor/centra-integracji-spoecznej-kluby-integracji-spoecznej-zaklady-aktywnosci-zawodowej-warsztaty-terapii-zajeciowej-w-2020-r-,6,9.html> (data dostępu: 12.04.2022 r.).

² W 2021 r. zarejestrowano 14 CIS, z czego formalną działalność prowadziło 10 podmiotów. 4 CIS ubiegały się lub planowały ubiegać się o środki na rozpoczęcie działalności przez pierwsze 3 miesiące i zakup wyposażenia.

Rodzaj podmioty ekonomii społecznej (PES)	Liczba podmiotów w 2020 r.	Liczba podmiotów w 2021 r.
klub integracji społecznej	21	17
spółdzielnia inwalidów i niewidomych	15	13
spółdzielnia pracy	67	64
spółdzielnia socjalna	164	166
spółka non profit	15	15
warsztat terapii zajęciowej	84	84
zakład aktywności zawodowej	10	10
koło gospodyń wiejskich	538	1433 (III.2022)
przedsiębiorstwo społeczne	74	82
zakład pracy chronionej	72	67
Organizacja pozarządowa (dane GUS za 2020 r., brak danych za 2021 r.)	15 200	15 200

III. Weryfikacja rezultatów i wskaźników za 2021 rok

III.1. Kierunek interwencji: promocja, edukacja i informacja

Cel szczegółowy 1: Wzrost widoczności ES wśród mieszkańców województwa mazowieckiego.

Rezultat długookresowy:

- ES jest rozpoznawalna wśród mieszkańców woj. mazowieckiego.

Wskaźnik rezultatu długookresowego wraz z wartościami bazowymi i docelowymi:

- Odsetek mieszkańców woj. mazowieckiego rozpoznających PES. Wartość bazowa: b.d., wartość docelowa: 10%.
- Liczba podmiotów zaangażowanych w propagowanie idei ES w województwie mazowieckim. Wartość bazowa: 48³, wartość docelowa: 98.

Ad. 1

W 2021 r. wykonano badanie społeczne dotyczące rozpoznawalności ekonomii społecznej (ES) i podmiotów ekonomii społecznej (PES) wśród mieszkańców województwa mazowieckiego oraz przygotowano z niego raport końcowy.

Na tej podstawie wyznaczono metodologię oraz obliczono, że wartość bazowa wskaźnika wynosi: 75,5%.

Ad. 2

Wartość bazowa wskaźnika: 48, wartość wskaźnika za 2021 r.: 15 nowych Rzeczników Ekonomii Społecznej i Solidarnej (RESiS). Procent realizacji wskaźnika 38%.

³ Wartość bazowa wskaźnika została wyliczona na podstawie obliczeń: MCPS – jako podmiot koordynujący ekonomię społeczną na Mazowszu, OWES działające w 9 podregionach woj. mazowieckiego, 38 Rzeczników Ekonomii Społecznej. Czyli łącznie 1+9+38 = 48.

Ocena stopnia realizacji wskaźników, osiągnięcia rezultatów i wypełnienia celów Planu:

- konieczność dostosowania wartości bazowej i docelowej wskaźnika nr 1. W 2021 r. zrealizowano badanie społeczne, które umożliwiło wyznaczenie wartości wskaźnika bazowego. Rekomenduje się przekształcenie wskaźnika z wartości „10%” na rzecz wskaźnika zakładającego „wzrost o 10%”. Zmiana do uwzględnienia w aktualizacji Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030;
- wskaźnik nr 2 wynika z realizacji zaplanowanych działań – poziom realizacji wskaźnika jest wysoki;
- podejmowane działania pozytywnie wpisują się w realizację celu szczegółowego, tj. dążenie do wysokiej rozpoznawalności ekonomii społecznej (ES) wśród mieszkańców Mazowsza.

III.2. Kierunek interwencji: przedsiębiorstwa społeczne

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie stabilności funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych.

Rezultat długookresowy:

1. PS zwiększają zatrudnienie w regionie.
2. PS dysponują stabilnymi przychodami.

Wskaźnik rezultatu długookresowego wraz z wartościami bazowymi i docelowymi:

1. Liczba miejsc pracy stworzonych w PS. Wartość bazowa: 54 (dane za 2020 r.), wartość docelowa: 1 754.
2. Wzrost wartości mediany wartości przychodów PS. Wartość bazowa: b. d., wartość docelowa: wzrost o 5% w stosunku do roku ubiegłego.

Ad. 1

Liczba miejsc pracy w PS stworzona przez OWES w 2021 r.: 67, liczba miejsc pracy w PS stworzona przez UP w 2021 r.: 20, łączna liczba miejsc pracy utworzona w 2021 r.: 87.

Wartość bazowa: 54, wartość wskaźnika z 2021 r.: 87, osiągnięta wartość wskaźnika: 141, wartość docelowa: 1 754, stopień realizacji wskaźnika: 5%.

Ad. 2

W 2021 r. przeprowadzono pierwsze ankietowe badanie nt. wartości przychodów przedsiębiorstw społecznych (PS). Tym samym wyznaczona została wartość bazowa wskaźnika – 810 000,00 zł.

Ocena stopnia realizacji wskaźników, osiągnięcia rezultatów i wypełnienia celów Planu:

- na podstawie wskaźnika nr 1 można ocenić zrealizowane działania na poziomie dostatecznym. Jego wartość na poziomie 5% jest poniżej planowanej wartości średniej, niemniej w 2021 r. dalej panowały obostrzenia związane z pandemią COVID-19. W 2021 r. sytuacja na rynku pracy związana była z niskim bezrobociem, brakiem chętnych do zakładania PES, a jednocześnie ze spowolnieniem gospodarczym związanym z zachwianiem światowych łańcuchów dostaw, co wpływa na wszelkie dziedziny gospodarki;
- we wskaźniku nr 2 dokonano wyznaczenia wartości bazowej. Niestety anonimowe badanie ankietowe skierowane do PS obarczone było ryzykiem małej liczby odpowiedzi. Wskazane jest ponowne przeanalizowanie możliwości obiektywnego przeprowadzenia badania wskaźnika. Ewentualna zmiana do uwzględnienia w nowelizacji Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030;

- podejmowane działania dostatecznie wpisują się w realizację celu szczegółowego, tj. zwiększenie stabilności funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych.

III.3. Kierunek interwencji: podmioty reintegracyjne

Cel szczegółowy 3: Poprawa dostępu do dobrej jakości usług integracyjnych.

Rezultat długookresowy:

1. Podmioty reintegracyjne zapewniają lepszy dostęp do usług reintegracji społecznej.
2. Podmioty reintegracyjne zapewniają efektywną reintegrację zawodową.

Wskaźnik rezultatu długookresowego wraz z wartościami bazowymi i docelowymi:

1. Liczba uczestników podmiotów reintegracyjnych, którzy przeszli ścieżkę reintegracji społecznej. Wartość bazowa: b.d., wartość docelowa: wzrost o 30 do roku ubiegłego.
2. Liczba uczestników podmiotów reintegracyjnych, którzy znaleźli zatrudnienie. Wartość bazowa: 40 (WTZ, ZAZ) w 2019 r., wartość docelowa: 500 do 2030 r.

Ad. 1

Brak danych z Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) za 2021 r., dane będą dostępne w IV kwartale 2022 r. Na podstawie danych za 2020 r.⁴ można wyznaczyć wartość bazową wskaźnika, która wynosi: 3 446 uczestników.

Ad. 2

Brak danych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) za 2021 r., dane będą dostępne w IV kwartale 2022 r. Na podstawie danych za 2020 r.⁵ można wyznaczyć wartość bazową wskaźnika za 2020 r., która wynosi: 24 uczestników WTZ i ZAZ.

Ocena stopnia realizacji wskaźników, osiągnięcia rezultatów i wypełnienia celów Planu:

- wskaźnik nr 1 i 2 zakłada pozyskanie wskaźników z zewnętrznych źródeł (GUS i PFRON). Obecnie dostępne jest tylko „Sprawozdanie Zarządu PFRON z realizacji Planu Rzeczowo-finansowego z działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2020 roku”. Tym samym w opisie wskaźników przytoczono jedynie wartości bazowe wskaźnika 1 i 2, sporządzone na podstawie danych z 2020 r. Weryfikacja danych może nastąpić w II lub III kwartale danego roku;
- zwiększająca się liczba CIS i ZAZ umożliwia postawienie tezy, że podejmowane działania pozytywnie wpisują się w realizację celu szczegółowego, tj. poprawę dostępu do dobrej jakości usług integracyjnych. Dane będą weryfikowane na bieżąco. Do rozważenia jest zmiana częstotliwości prowadzenia monitoringu Planu, tak aby uwzględnić dostępność wszystkich danych zastanych. Zmiana do uwzględniania w aktualizacji Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030.

⁴ Centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej w 2020 r., Główny Urząd Statystyczny, źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoeczna-wolontariat/gospodarka-spoeczna-trzeci-sektor/centra-integracji-spoecznej-kluby-integracji-spoecznej-zaklady-aktywnosci-zawodowej-warsztaty-terapii-zajeciowej-w-2020-r-6,9.html> (data dostępu: 12.04.2022 r.).

⁵ Jw.

III.4. Kierunek interwencji: wsparcie instytucjonalne ekonomii społecznej

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie zaangażowania instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w rozwój ES

Rezultat długookresowy:

1. JST będą przeznaczać 2% budżetu dla PES na zlecenie świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej i realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.
2. Zwiększenie liczby CIS, KIS, sp. socj., spółek z o. o. non profit, WTZ, ZAZ w województwie mazowieckim.

Wskaźnik rezultatu długookresowego wraz z wartościami bazowymi i docelowymi:

1. Wartość budżetu JST przeznaczona dla PES na zlecenie świadczeń usług społecznych użyteczności publicznej i realizację zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego. Wartość bazowa: b.d., wartość docelowa: wzrost o 2%, osiągnięty do 2030 r.
2. Przyrost liczby CIS, KIS, sp. socj., spółek z o. o. non profit, WTZ, ZAZ w województwie mazowieckim – o 50 podmiotów.

Ad. 1

Na podstawie ankiet od JST – łączna wartość budżetów wynosi 4 940 780,95 zł. Wskazana kwota zostaje przyjęta jako wartość bazowa dla tego wskaźnika.

Ad. 2

W 2021 r. liczba ogólna liczba CIS, KIS, sp. socj., spółek non profit, WTZ, ZAZ wzrosła o 5 podmiotów. Przybyło 7 CIS, po weryfikacji KIS ubyły 4 podmioty, o 2 wzrosła liczba spół. socj. oraz bez zmian pozostała liczba spółek non profit, WTZ i ZAZ.

Wskaźnik docelowy zakłada jeszcze wzrost o 45 podmiotów. W 2021 r. zrealizowano 10% zaplanowanego wskaźnika.

Ocena stopnia realizacji wskaźników, osiągnięcia rezultatów i wypełnienia celów Planu:

- wskaźnik nr 1 zakłada pozyskanie danych z ankiet rozesłanych do jednostek samorządu terytorialnego lub z badania GUS pt. „Działalność JST związana z rozwojem ekonomii społecznej i realizacja budżetów obywatelskich” – dane za rok 2017 i 2019⁶. W przypadku ankiet od JST wystąpiło ryzyko niskiego zwrotu odpowiedzi (95 ankiet) oraz brak możliwości obiektywnego porównania danych między kolejnymi latami monitoringu. W przypadku badania GUS, realizowane jest ono co dwa lata, a termin publikacji przypada na IV kwartał roku kolejnego roku. Dane za 2021 r. spodziewane są w IV kwartale bieżącego roku. Wartość wskaźnika została wyznaczona na podstawie ankiet od JST. Do rozważenia jest zmiana częstotliwości prowadzenia monitoringu Planu, tak aby uwzględnić dostępność wszystkich danych zastanych. Zmiana do uwzględnienia w aktualizacji Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030;
- stopniowo zwiększa się liczba CIS i spółdzielni socjalnych. Prowadzona jest także częstsza weryfikacja KIS przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie. Problematiczna jest weryfikacja spółek non profit, które w ogólnodostępnych rejestrach nie są możliwe do wyfiltrowania. Weryfikacja spółek obejmuje jedynie informacje od OWES, w przypadku pomocy w zakładaniu spółki non profit. Tym samym w tym zakresie nie jest to pełen obraz sektora ES. Wskaźnik nr 2 osiągnął zadowalający poziom realizacji;

---

⁶ Źródło: <https://bip.stat.gov.pl/dzialalnosc-statystyki-publicznej/projekty-unijne-w-statystyce/zintegrowany-system-monitorowania-sektora-ekonomii-spolecznej-zsmses/wyniki-badan/dzialalnosc-jst/>

- podejmowane działania pozytywnie wpisują się w realizację celu szczegółowego, tj. zwiększenie zaangażowania instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w rozwój ES. Znajduje to przełożenie w zakładanych nowych PES oraz w dostrzeganiu sektora ES przez JST.

III.5. Kierunek interwencji: współpraca z otoczeniem ES

Cel szczegółowy 5: Wzmacnianie pozycji ES przez współpracę z podmiotami działającymi w jej otoczeniu: administracją publiczną, nauką i biznesem.

Rezultat długookresowy:

1. Administracja publiczna szczebla wojewódzkiego i krajowego realizują polityki publiczne z wykorzystaniem sektora ES.
2. Sektor ES rozwija się, dzięki wykorzystaniu potencjału i dorobku naukowego.
3. PES współpracują z biznesem.

Wskaźnik rezultatu długookresowego:

1. Prowadzenie cyklicznych spotkań z przedstawicielami administracji publicznej szczebla wojewódzkiego i krajowego. Wartość bazowa: 0; wartość docelowa: 10.
2. Liczba PES, w których odbywają się praktyki studenckie. Wartość bazowa: b.d., wartość docelowa: 20.
3. Liczba PES współpracujących z biznesem. Wartość bazowa: 3, wartość docelowa: 20.

Ad. 1

W 2021 r. nie odbyło się dedykowane spotkanie z przedstawicielami administracji publicznej szczebla wojewódzkiego i krajowego. Odbywały się spotkania sieciujące CIS, WZ, ZAZ oraz posiedzenia MKRES i OWES. W spotkaniach MKRES uczestniczy Magdalena Dąbrowska - Pełnomocnik Wojewody Mazowieckiego do spraw Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Tym samym odznaczono cykl spotkań MKRES jako 1 wydarzenie. Wartość bazowa: 1, wartość docelowa: 10, stopień realizacji wskaźnika: 10%.

Ad. 2

W 2021 r. nie były organizowane praktyki studenckie w PES (zgodnie z danymi od OWES). Wartość bazowa: b.d., wartość wskaźnika z 2021 r.: 0, osiągnięta wartość wskaźnika: 0, wartość docelowa: 20, stopień realizacji wskaźnika: 0%.

Ad. 3

W 2021 r. rozpoczęła się współpraca 4 PES (PCIS Legionowo, CIS Marki, CIS Siedlce, Sp. Socj. Pożyteczni z Warszawy) z partnerami biznesowymi. Był to efekt działań związanych z promocją ES wśród firm działających na terenie Mazowsza. Działanie było zgodne ze opisem szczegółowym działania nr 5.4.

Wartość bazowa wskaźnika: 3, wartość wskaźnika z 2021 r.: 4, osiągnięta wartość wskaźnika: 7, wartość docelowa: 20, stopień realizacji wskaźnika: 24%.

Ocena stopnia realizacji wskaźników, osiągnięcia rezultatów i wypełnienia celów Planu:

- wskaźnik nr 1 został wykonany w podstawowym zakresie, poprzez udział przedstawicielki Wojewody Mazowieckiego w MKRES, udział MCPS w ogólnopolskich konwentach regionalnych ośrodków polityki społecznej (ekonomia społeczna była tematem poruszonym podczas spotkań) oraz współpracę z uczelniami wyższymi (spotkania, podpisane porozumienia o współpracy). Jednocześnie należy podkreślić, że w 2021 r. dalej panowały

obostrzenia pandemiczne, które utrudniały nawiązywanie kontaktów i realizację spotkań z gośćmi z różnych instytucji;

- w 2021 r. nie było praktyk studenckich w PES. Jednocześnie należy podkreślić, że dane otrzymano od 2 z 5 OWES, tym samym nie są to pełne dane w tym zakresie. Jednocześnie w ramach współpracy MCPS z uczelniami wyższymi wskazywano na możliwość odbywania praktyk przez studentów w mazowieckich PES. Działanie wymaga większego zaangażowanie we współpracę z uczelniami wyższymi. W 2021 r. dalej panowały obostrzenia związane z pandemią Covid-19, tym samym zajęcia na uczelniach wyższych były prowadzone zdalnie, a zasady dotyczące praktyk często były zmienione, zgodnie z rekomendacjami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- współpraca z biznesem i poszukiwanie powiązań między PES a biznesem jest złożonym działaniem, które we wcześniejszych latach nie przynosiło wymiernych korzyści. W 2021 r. podjęto szeroką akcję informacyjną o mazowieckiem ES, skierowaną do partnerów biznesowych. Osiągnięto wysoką wartość wskaźnika. Będą podejmowane dalsze działania we współpracy z biznesem;
- podejmowane działania dostatecznie wpisują się w realizację celu szczegółowego, tj. wzmacnianie pozycji ES przez współpracę z podmiotami działającymi w jej otoczeniu: administracją publiczną, nauką i biznesem.

IV. Opis szczegółowych działań

Tabela 2. Szczegółowe działania w celu szczegółowym nr 1 wraz ze wskaźnikami oraz źródłami danych.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	Opis działań z 2021 r.
1.1. Prowadzenie działań informacyjnych we współpracy z podmiotami działającymi na rzecz sektora ES	Liczba kampanii społecznych promujących ES na Mazowszu	MCPS, OWES	<ul style="list-style-type: none"> • Kampania społeczna "Ekonomia społeczna nie wyklucza" – prowadzona od 8 do 28 marca br., na profilu Mazowieckiej Ekonomii Społecznej na facebook'u. Ambasadorzy kampanii: Agnieszka Więdocha, Antoni Pawlicki oraz Jowita Budnik. • Produkcja teledysku promującego ekonomię społeczną – „Czemu nikt nie śpiewa”, Romantycy Lekkich Obyczajów. • Publikacja w prasie czterech artykuły pod nazwą „Ekonomia ze społeczna misją" w "Tygodniku Siedleckim", 24-30.11.2021 r.; w „Dzienniku Gazeta Prawna", 24.11.2021 r.; w „Tygodniku Ciechanowskim", 23.11.2021 r.; w „Tygodniku Płockim", 23.11.2021 r. Przygotowanie 4 tekstów artykułów dot. ekonomii społecznej do umieszczenia w kwartalniku MCPS pn. „Społecznie Pozytywni". <p>OWES: zrealizowano 12 filmów edukacyjnych nt. ekonomii społecznej, 1 artykuł prasowy i 61 artykułów internetowych (portal ekonomiaspoleczna.pl).</p> <p>Promocja kampanii „#WłaśniePoTo” oraz utrzymywanie dedykowanej strony internetowej.</p>
1.2. Promocja i wspieranie istniejących PES	Liczba targów i konkursów	MCPS, OWES	<p>MCPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja dwóch wydarzeń targowych promujących mazowiecką ekonomię społeczną w 2021 roku: „Wirtualnego Jarmarku Rozmaitości - Targów Podmiotów Ekonomii Społecznej” połączonych z Galą wręczenia wyróżnień w konkursie „Mazowiecka Marka Ekonomii Społecznej' 2021” oraz Świątecznego Jarmarku Bożonarodzeniowego Mazowieckiej Ekonomii Społecznej. • Ogłoszono konkurs na MMES 2021 (ogłoszono konkurs, dokonano wizyt w podmiotach i instytucjach ubiegających się o MMES 2021, dokonano oceny). Kapituła konkursu wybrała laureatów konkursu – 21 podmiotów/instytucji. Wyróżnienia zostały wręczone podczas gali w trakcie targów ekonomii społecznej przeprowadzonych on-line.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	Opis działań z 2021 r.
			<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowano Konkurs fotograficzny „Moja ekonomia społeczna”, wyniki ogłoszono podczas uroczystości 9 listopada 2021 r. w Klubokawiarni Pożyteczna w Warszawie. <p>OWES: targi pracy we współpracy z PUP (Warszawa) 3 cykle warsztatów weganizacji, pikniki (świąteczny Biznesmikser, Stadion Narodowy w Warszawie, charytatywny). Ogólnopolski konkurs na Najlepsze Przedsiębiorstwo Społeczne Roku, im. Jacka Kuronia.</p> <p>Stoisko targowe 5 PES podczas „Rodzinnego Pikniku z Zespołem Mazowsze”, Otrębusy (4-5.09.2021 r.).</p> <p>Liczba targów: 10, liczba konkursów: 3.</p>
1.3. Angażowanie mediów lokalnych w promowanie ES	Liczba mediów lokalnych zaangażowanych w promowanie ES	MCPS, JST	<p>MCPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie i przeprowadzenie postępowań dot. artykułów w prasie dot. ekonomii społecznej. Podpisanie umów i współpraca z Wykonawcami, przygotowanie tekstów merytorycznych do artykułów w prasie 4 artykuły pod nazwą „Ekonomia ze społeczna misją” w „Tygodniku Siedleckim”, 24-30.11.2021 r.; w „Dzienniku Gazeta Prawna”, 24.11.2021 r.; w „Tygodniku Ciechanowskim”, 23.11.2021 r.; w „Tygodniku Płockim”, 23.11.2021r. Przygotowanie 4 tekstów artykułów dot. ekonomii społecznej do umieszczenia w kwartalniku MCPS pn. "Społecznie Pozytywni"; Nawiązanie współpracy z Radiem Motyw – cykl audycji poświęconych ludziom ekonomii społecznej na antenie Radia i portalu MES. <p>JST: w 2021 r., w 25 jst poruszono tematykę ekonomii społecznej w 137 artykułach (na podstawie ankiety monitorującej).</p> <p>OWES: 1 artykuł prasowy i 61 artykułów internetowych (portal ekonomiaspoleczna.pl).</p>
1.4. Współpraca i promowanie działań edukacyjnych w obszarze szkolnictwa (uczelnie, SP, szkoły ponadpodstawowe,	<ul style="list-style-type: none"> spotkania o charakterze informacyjno-edukacyjnym wspólne przedsięwzięcia np. targi, konkursy, konferencje, webinaria, materiały informacyjne, 	MCPS	Spotkania o charakterze informacyjno-edukacyjnym odbyły się w 2020 r. w dniach 9-10.03.2020 r. uczestniczono w ochockim Festiwalu Nauki, podczas którego odbyły się prelekcje nt. ekonomii społecznej dla kilku szkół z dzielnicy Ochota m. st. Warszawy. W 2021 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną nie prowadzono spotkań z przedstawicielami szkół.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	Opis działań z 2021 r.
szkoły branżowe, szkoły specjalne)	warsztaty, wizyty w PES, itp.		Opracowano materiały edukacyjne – część informacyjną o ES oraz mapę z zaznaczonymi PES, wartymi do odwiedzenia w ramach zajęć edukacyjnych. Materiały dotyczą Płocka wraz z jego okolicami, Radomia i jego okolic, Siedlec i jej okolic oraz Warszawy wraz z jej okolicami.

Tabela 3. Szczegółowe działania w celu szczegółowym nr 2 wraz ze wskaźnikami oraz źródłami danych.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
2.1. Wzmacnianie i promowanie PS	Promowanie PES w mediach (wizytówki na stronie www i profilu FB)	MCPS, OWES	Promowanie PES poprzez profil facebook, materiały o ekonomii społecznej umieszczane na stronie www MCPS (strona główna oraz zakładka „ekonomia społeczna”). Dodatkowo promowanie PES poprzez cztery artykuły w prasie regionalnej. Dodatkowo promocja ES poprzez cztery teksty kwartalnika MCPS pn. "Społecznie Pozytywni". W 2021 r. utworzono 1 stronę internetową dla nowego PES (OWES).
2.2. Działania szkoleniowe, edukacyjne i doradcze dla PES i ich otoczenia	Szkolenia oraz doradztwo dla PES i otoczenia	MCPS, OWES	MCPS: zrealizowano 2 szkolenia on-line pt.: <ul style="list-style-type: none"> „Reklama, marketing, tworzenie wizerunku organizacji, kreowanie marki” – 8 lipca 2021r. „Zewnętrzne źródła finansowania podmiotów ekonomii społecznej” – 28 lipca 2021r. Zorganizowano spotkanie on-line dla JST i RESiS, podczas których odbyła się wirtualna wizyta w CIS (07.06) i wirtualna wizyta w ZAZ (28.10). Jednocześnie dla RESiS zorganizowano III i IV spotkanie sieciujące w dniach 23.03 i 26.11.2021 r. MCPS we współpracy z CIS zorganizowało spotkania bezrobotnych z pracodawcami i PES (działania informacyjno-doradcze): <ul style="list-style-type: none"> Ryneczek pracy, Siedlce 9.11.2021 r.; Ryneczek pracy, Legionowo 15.11.2011 r. OWES: Doradztwo (ogólne, prawne, księgowo-podatkowe, menadżerskie, finansowe, marketingowe, branżowe) i szkolenia były realizowane przez OWES w ramach projektów unijnych oraz projektów dofinansowanych ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			<p>Dane z projektów OWES finansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doradztwo kluczowe/ogólne: 805 godzin; • doradztwo specjalistyczne (księgowo, finansowe, prawne, marketingowe, branżowe): 2 449 godzin; • liczba osób objętych wsparciem: 25 oraz 79 wspartych w ramach projektów unijnych, grup nieformalnych: 8.
2.3. Promowanie ES wśród zainteresowanych osób (twórców PS i otoczenia oraz konsumentów)	Działania informacyjne dla JST, JOPS, środowiska lokalne itp.	MCPS, OWES	<p>MCPS: prowadzono korespondencję z JST:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysłano informację o przyjęciu nowego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021-2030; • przesłano zaproszenie do współpracy i propozycja powołania rzecznika ekonomii społecznej i solidarnej (RESiS). W 2021 r. powołano 15 nowych RESiS. <p>OWES: współpraca z JST w określonych podregionach Mazowsza, zawarte porozumienia o współpracy, wymiana informacji dot. rozwoju ekonomii społecznej, wymiana doświadczeń, udział w wydarzeniach organizowanych przez instytucje oraz promocja ekonomii społecznej. W kilku przypadkach wsparcie w zakładaniu spółdzielni socjalnej przez JST.</p>
2.4. Wdrożenie systemu współfinansowania dla PS wspierającego tworzenie miejsc pracy	Konkurs dla OWES	MCPS, OWES	<p>MCPS: opracowanie koncepcji na kolejny otwarty konkurs ofert na 3-letnie projekty realizowane przez OWES.</p> <p>OWES: wstępne konsultacje założeń konkursowych, spotkania omawiające diagnozę lokalną rozwoju ekonomii społecznej w poszczególnych podregionach Mazowsza, tak aby wypracować najbardziej optymalne kierunki wsparcia dla sektora. Działania realizowane podczas spotkań sieciujących OWES (25.03; 15.04; 07.05.; 10.06.; 24.11.) oraz w ramach bieżącej korespondencji.</p>
2.5. Prowadzenie działań na rzecz wzrostu zatrudnienia w PS, w tym poprzez zapewnienie podmiotom	Promocja działań OWES i UP – udzielanie informacji, informacje kanały internetowe	MCPS, OWES, UP	<p>MCPS prowadzi swoją stronę internetową, która zawiera podstronę poświęconą mazowieckiej ekonomii społecznej. Znajduje się na niej między innymi oferta ze wsparciem oraz kontakty do podmiotów wspierających rozwój mazowieckiej ekonomii społecznej (OWES, PUP).</p>

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
dostępu do nowych technologii i cyfryzacji			<p>W 2021 r. podjęto także za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie współpracę z biurami karier mazowieckich uczelni wyższych. Przygotowano dla nich materiał do umieszczenia na stronach internetowych.</p> <p>W 2021 r. utworzono 1 stronę internetową dla nowego PES (OWES).</p>
2.6. Podejmowanie inicjatyw dotyczących zmian w regulacjach prawnych dotyczących ES	Badanie stanu prawnego PES, stanowiska MKRES i MCPS w tej sprawie	MCPS, OWES	<ul style="list-style-type: none"> • W 2021 r. prowadzone były konsultacje ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o zatrudnieniu socjalnym i Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego. Przekazano także stosowne uwagi do ww. aktów prawnych i dokumentów. • W ramach prac MKRES opracowano stanowiska w sprawie: <ul style="list-style-type: none"> ○ usankcjonowania działalności spółdzielni uczniowskich w Prawie oświatowym; ○ włączenia do programu szczepień uczestników oraz pracowników podmiotów reintegracyjnych; ○ przekazania uwag do projektu Umowy Partnerstwa 2021–2027. • Zaangażowanie OWES we wszelkie konsultacje aktów prawnych dot. ES oraz dokumentów unijnych, związanych z podziałem środków wspierających rozwój ES w regionie.
2.7. Działania wspierające reintegrację społeczną w PS	Działania doradcze	MCPS, OWES	<p>Działania doradcze prowadzone przez OWES dotyczą również sfery reintegracji społecznej w PS. Jest to jeden z kluczowych elementów, związanych z zakładaniem i prowadzeniem wysokiej jakości PS.</p> <p>Dane z projektów OWES finansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doradztwo kluczowe/ogólne: 805 godzin; • doradztwo specjalistyczne (księgowe, finansowe, prawne, marketingowe, branżowe): 2 449 godzin; • liczba osób objętych wsparciem: 25 oraz 79 wspartych w ramach projektów unijnych, grup nieformalnych: 8. <p>Zorganizowano 2 spotkania dla mazowieckich WTZ – spotkania on-line: 24.02; 08.12.2021 r. Nawiązano współpracę z mazowieckimi ZAZ, zorganizowano spotkanie 2.12.2021 r., którego</p>

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			efektem było zawiązanie forum mazowieckich ZAZ. Omawiano na nich bieżące sprawy, wymieniano się doświadczeniami, a także opracowywano wspólne stanowiska.
2.8. Wsparcie PS w realizacji usług społecznych	Wizyty studyjne dla PS, działania doradcze	MCPS, OWES	<p>MCPS: przeprowadzenie 2 wizyt studyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> w WTZ, ZAZ z woj. świętokrzyskiego – 14-15.09.2021 r. w CIS, KIS z woj. świętokrzyskiego – 28-29.09.2021 r. <p>OWES: Działania doradcze realizowane przez OWES w ramach projektów unijnych oraz projektów dofinansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. OWES zorganizowały 12 wizyt studyjnych dla osób zainteresowanych sektorem ES.</p>

Tabela 4. Szczegółowe działania w celu szczegółowym nr 3 wraz ze wskaźnikami oraz źródłami danych

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
3.1. Edukacja i rozwój w zakresie wykorzystania zwrotnych mechanizmów finansowania przez podmioty reintegracyjne	Zakładka z informacjami o zwrotnych mechanizmach finansowania	MCPS, TISE	Na stronie MCPS (zakładka „Ekonomia społeczna”, następnie sekcja „Wsparcie ekonomii społecznej”) znajduje się przekierowanie do strony z pożyczkami dla PES, udzielanymi przez Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych TISE SA.
3.2. Wspieranie włączania PES do struktur rynkowych	<ul style="list-style-type: none"> Wojewódzkie targi PES Szkolenia wspierające PES na otwartym rynku gospodarki 	MCPS, OWES	<p>MCPS: organizacja dwóch wydarzeń targowych promujących mazowiecką ekonomię społeczną w 2021 roku: „Wirtualnego Jarmarku Rozmaitości - Targów Podmiotów Ekonomii Społecznej” (21.09.2021 r.) połączonych z Galą wręczenia wyróżnień w konkursie „Mazowiecka Marka Ekonomii Społecznej 2021” oraz Świętecznego Jarmarku Bożonarodzeniowego Mazowieckiej Ekonomii Społecznej (1-10.12.2021 r.).</p> <p>Dwa szkolenia on-line dla przedstawicieli PES:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Reklama, marketing, tworzenie wizerunku organizacji, kreowanie marki” – 8.07.2021 r. „Zewnętrzne źródła finansowania podmiotów ekonomii społecznej” – 28.07.2021 r. <p>MCPS we współpracy z CIS zorganizowało spotkania bezrobotnych z pracodawcami i PES:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryneczek pracy, Siedlce 9.11.2021 r.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			<ul style="list-style-type: none"> • Ryneček pracy, Legionowo 15.11.2011 r <p>OWES: Działania szkoleniowe dla PES realizowane przez OWES w ramach projektów unijnych oraz projektów dofinansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.</p> <p>Dane z projektów OWES finansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doradztwo kluczowe/ogólne: 805 godzin; • doradztwo specjalistyczne (księgowe, finansowe, prawne, marketingowe, branżowe): 2 449 godzin; • przeprowadzono 18 szkoleń dla PES oraz odbyło się 21 spotkań sieciujących dla PES (są to niepełne dane, ponieważ nie wszystkie OWES grupowały wskaźniki wskazując liczbę szkoleń czy spotkań sieciujących); • liczba osób objętych wsparciem: 25 oraz 79 wspartych w ramach projektów unijnych, grup nieformalnych: 8. <p>Projekty finansowe przez UE nie mają wykazanych wskaźników dot. liczby szkoleń.</p>
3.3. Umożliwienie powstawania nowych i sprawnego funkcjonowania podmiotów reintegracyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Działania doradcze, diagnoza lokalna • Liczba nowych podmiotów reintegracyjnych • Sieciowanie podmiotów reintegracyjnych 	MCPS, OWES	<p>Odbyły się spotkania z przedstawicielami organizacji oraz instytucji zainteresowanymi utworzeniem CIS.</p> <p>Wspierano tworzenie nowych CIS. W 2020 r. złożono jeden wniosek który został oceniony i dofinansowany w 2021 r. (CIS Mirów – dotacja: 1 219 800,00 zł, rozliczono kwotę 1 214 889,60 zł). W 2021 r. złożono 3 wnioski (CIS Płock, CIS Bożewo Nowe, CIS Krępa Kościelna) które zostały ocenione a dofinansowany tylko 1 (CIS Płock – dotacja: 2 169 100,84 zł, rozliczono 2 160 513,08 zł), łącznie w 2021 r. udzielono dotacji dla CIS Mirów, CIS Płock.</p> <p>Statystyki: przybyło 7 zarejestrowanych CIS, po weryfikacji ubyły 4 KIS oraz bez zmian pozostała liczba WTZ i ZAZ.</p> <p>Sieciowanie podmiotów reintegracyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowano spotkanie, zawiązano forum mazowieckich ZAZ (02.12), prowadzono bieżącą współpracę z ZAZ;

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			<ul style="list-style-type: none"> zorganizowano 2 spotkania dla mazowieckich WTZ (Forum mazowieckich WTZ- on-line: 24.02, 08.12), prowadzono bieżącą współpracę z WTZ; zorganizowano 2 spotkania – forum mazowieckich CIS (online: 17.03. 15.12). <p>Zorganizowano spotkanie on-line dla JST i RESiS, podczas których odbyła się wirtualna wizyta w CIS (07.06) i wirtualna wizyta w ZAZ (28.10).</p> <p>Działania doradcze dla podmiotów reintegracyjnych były realizowane przez OWES w ramach projektów unijnych oraz projektów dofinansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.</p>
3.4. Wspieranie przez OWES podmiotów reintegracyjnych w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie oferty dla podmiotów reintegracyjnych przez OWES Informowanie podmiotów reintegracyjnych o możliwościach wsparcia od OWES i MCPS 	MCPS, OWES	<p>Działania doradcze dla podmiotów reintegracyjnych były realizowane przez OWES w ramach projektów unijnych oraz projektów dofinansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.</p> <p>W poprzednich latach podmioty reintegracyjny zapoznały się z ofertą OWES. Na stronie internetowej MCPS oraz na stronach internetowych OWES znajdują się informacje o ofercie na wsparcie podmiotów reintegracyjnych.</p>
3.5. Upowszechnianie funkcjonowania i promowanie podmiotów reintegracyjnych jako istotnego oraz efektywnego elementu lokalnej polityki społecznej (Informowanie JST w zakresie roli i znaczenia podmiotów reintegracyjnych)	Zapewnienie wsparcia doradczego	MCPS, OWES	<p>Odbyły się spotkania z przedstawicielami organizacji oraz instytucji zainteresowanymi utworzeniem CIS.</p> <p>Zapewnione było wsparcie doradcze na etapie ubiegania się o środki na założenie oraz prowadzenie przez 3 miesiące nowego CIS.</p> <p>Zorganizowano spotkanie on-line dla JST i RESiS, podczas których odbyła się wirtualna wizyta w CIS (07.06.2021 r.) i wirtualna wizyta w ZAZ (28.10.2021 r.).</p> <p>Opracowano publikacje wspierające podmioty reintegracyjne jako elementy systemu lokalnej polityki społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ABC ekonomii społecznej. Korzyści z zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w podmiotach ekonomii społecznej.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			<ul style="list-style-type: none"> • ABC ekonomii społecznej. Korzyści z zatrudniania osób, które ukończyły centrum integracji społecznej.
<p>3.6. Analiza i upowszechnianie aktualnych aktów prawnych oraz podejmowanie inicjatyw dotyczących zmian w regulacjach prawnych dotyczących ES</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania informacyjno-rzecznicze • Liczba aktów prawnych i dokumentów strategicznych z zapisami dotyczącymi podmiotów reintegracyjnych 	<p>MCPS, JST, OWES</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MCPS i MKRES: Konsultacje projektu ustawy o ekonomii społecznej, dyskusja nad założeniami dot. ekonomii społecznej w dokumentach programowych Unii Europejskiej (wytyczne, program operacyjny, m. in. Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego). • Przygotowanie i prowadzenie konsultacji społecznych dot. nowego Planu, przyjęcie nowego Planu. • Rozesłano maile do CIS o wprowadzanych zmianach w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. • Rozesłano pisma do JST z pakietami promocyjnymi oraz informacją o nowelizacji prawa zamówień publicznych w zakresie społecznych zamówień publicznych. • Zgodnie z ankietą monitorującą w 36% (32 podmioty) jednostek samorządów terytorialnych posiada zapisy dotyczące ekonomii społecznej w 50 dokumentach strategicznych. • Do mazowieckich CIS przesłano maile dot. zmian wprowadzonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym.
<p>3.7. Wzmacnianie poprzez edukację najbliższego otoczenia uczestników podmiotów reintegracyjnych (rodzice, opiekunowie, lokalne społeczności, pracownicy placówek).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie założeń działań edukacyjnych w tym zakresie • Liczba szkoleń/spotkań 	<p>MCPS, OWES</p>	<p>Opracowano scenariusze lekcji dla szkół wraz z mapą PES, które można odwiedzić. Ze względu na brak środków materiały nie zostały wydrukowane.</p> <p>W 2021 r. nie odbyły się żadne szkolenia lub spotkania w tym zakresie. W 2021 r. dalej panowały obostrzenia związane z pandemią Covid-19, tym samym zajęcia oraz spotkania były ograniczone. Dodatkowo sytuacja gospodarcza wymagała w WZT-ach i ZAZ-ach przeprowadzenia wielu zmian, m. in. zmiany formuły świadczenia usług (np. oferowanie posiłków z dowozem, praca zdalna). Tym samym działania związane ze wzmacnianiem najbliższego otoczenia uczestników podmiotów reintegracyjnych przesunięto na kolejne lata.</p>

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			W różnych instytucjach (specjalne szkoły zawodowe, szkoły przyspasabiające do pracy, WTZ, OWES, JST) dystrybuowano publikację pt. „Mazowieckie podmioty reintegracyjne – informator”.
3.8. Wsparcie podmiotów reintegracyjnych w realizacji usług społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Działania doradcze • Wizyty studyjne 	MCPS, OWES	<p>MCPS: Działania doradcze związane z pomocą w ubieganiu się o dofinansowanie na tworzenie nowego centrum integracji społecznej oraz finansowaniem jego funkcjonowania przez pierwsze 3 miesiące. Głównie doradztwo telefonicznego oraz spotkania indywidualne w siedzibie MCPS.</p> <p>Przeprowadzenie 2 wizyt studyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • w WTZ, ZAZ z woj. świętokrzyskiego – 14-15.09.2021 r. • w CIS, KIS z woj. świętokrzyskiego – 28-29.09.2021 r. <p>OWES: Działania doradcze realizowane przez OWES w ramach projektów unijnych oraz projektów dofinansowanych w ramach środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.</p>
3.9. Zapewnienie wsparcia finansowego na rzecz podmiotów reintegracyjnych (m. in. bieżąca działalność, inwestycje, w tym w zakresie nowych technologii i cyfryzacji)	<ul style="list-style-type: none"> • Działania rzecznicze • Działania informacyjne 	MCPS, OWES	<p>Wspierano tworzenie nowych CIS. W 2020 r. złożono jeden wniosek który został oceniony i dofinansowany w 2021 r. (CIS Mirów – dotacja: 1 219 800,00 zł, rozliczono kwotę 1 214 889,60 zł). W 2021 r. złożono 3 wnioski (CIS Płock, CIS Bożewo Nowe, CIS Krępa Kościelna) które zostały ocenione a dofinansowany tylko 1 (CIS Płock – dotacja: 2 169 100,84 zł, rozliczono 2 160 513,08 zł), łącznie w 2021 r. udzielono dotacji dla CIS Mirów, CIS Płock.</p> <p>Nowelizacja ustawy o zatrudnieniu socjalnym weszła w życie 15.02.2021 r. Na tej podstawie możliwe będzie wspieranie nowych i już istniejących CIS oraz wspieranie KIS. Rozwiązania ustawowe wiążą się ze zmianami procedur oraz dokumentacji w MCPS w zakresie udzielania dotacji na pierwsze wyposażenie oraz działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy centrów integracji społecznej.</p> <p>Wsparcie będzie dotyczyć bieżącej działalności oraz inwestycji, w tym w zakresie nowych technologii i cyfryzacji.</p>

Tabela 5. Szczegółowe działania w celu szczegółowym nr 4 wraz ze wskaźnikami oraz źródłami danych

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
<p>4.1. Prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych i rzecznictwa skierowanych do JST, w tym JOPS (obszar: działania JST)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania informacyjne zakładki PES i dokumenty strategiczne • Szkolenia i seminaria • Wizyty studyjne 	<p>MCPS, JST</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Do wszystkich mazowieckich JST przesłano pismo wraz z pakietem gadżetów promocyjnych, wykonanych przez mazowieckie PES. W piśmie promowano sektor ES jako wykonawcę produktów i usług dla JST, a także przybliżono aspekty społecznych zamówień publicznych. • W ramach monitoringu Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2013-2020, przeprowadzono ankietę monitorującą działania JST na polu rozwoju ES na Mazowszu. Pytania dotyczyły także zakładki o lokalnych PES-ach i zapisów dot. ES w dokumentach strategicznych. • Zorganizowano III i IV spotkanie Rzeczników Ekonomii Społecznej i Solidarnej (23.03.; 26.11.) oraz prowadzono bieżącą współpracę z RESIS. • Podpisywanie nowych porozumień z JST w zakresie powoływania Rzeczników Ekonomii Społecznej i Solidarnej na Mazowszu - 15 nowych RESiS.: Baranów, Jadów, Kobyłka, Miasto Legionowo, Mława, Mszczonów, Pionki, powiat warszawski zachodni, Raszyn, Miasto Sierpc, powiat Sierpc, Słupno, Solec Nad Wisłą, Wierzbica, Wołomin. • Zorganizowano spotkanie online dla JST i RESiS nt. – wirtualna wizyta w CIS (07.06.) i wirtualna wizyta w ZAZ (28.10). • Przeprowadzenie 2 wizyt studyjnych: <ul style="list-style-type: none"> ○ w WTZ, ZAZ z woj. świętokrzyskiego – 14-15.09.2021 r. ○ w CIS, KIS z woj. świętokrzyskiego – 28-29.09.2021 r.
<p>4.2. Organizacja interdyscyplinarnych spotkań, seminariów i innych form wspierających współpracę pomiędzy PES i ich otoczeniem (obszar: działania JST)</p>	<p>Seminaria i spotkania</p>	<p>MCPS, JST</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowano III i IV spotkanie Rzeczników Ekonomii Społecznej (23.03.; 26.11.). Rzecznicy uczestniczyli także w 2 spotkaniach online – wirtualnej wizycie w CIS (07.06.) i wirtualnej wizycie w ZAZ (28.10). • W ramach prac oraz 3 posiedzeń (w trybie on-line: 22.02. i 11.06.; 10.12.2021 r.). Mazowieckiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej uczestniczyli w nich przedstawiciele JST. • Spotkania z JST odbywały także OWES-y w określonych podregionach Mazowsza. Na tej podstawie zawarto porozumienia o współpracy, następowała wymiana informacji dot. rozwoju ekonomii społecznej, wymiana doświadczeń, bano udział w wydarzeniach

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			organizowanych przez instytucje samorządowe oraz wspólnie promowano lokalną ekonomię społeczną.
4.3. Wspieranie przez JST inicjatyw na rzecz ES (obszar: działania JST)	Zakładanie PES przez JST	MCPS, OWES, JST	OWES-y prowadziły doradztwo w tym zakresie. Przedstawiciele 12 JST zwiększyli swoją wiedzę z zakresu idei ekonomii społecznej oraz dostępnych dla samorządu mechanizmów jej wspierania. W 2021 r. powstały 2 spółdzielnie socjalne: Spółdzielnia Socjalna "Nadzieja" z siedzibą w Goworowie (Gmina Goworowo, Powiat Ostrołęcki), "Kuznia Idei Społecznych" Szydłowiec (Gminę Szydłowiec oraz Stowarzyszenie "Przyjazny Szydłowiec" z siedzibą w Szydłowcu).
4.4. Edukacja i promowanie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych w zakresie inwestycji, zakupów i usług (obszar: działania JST)	<ul style="list-style-type: none"> Działania informacyjno-edukacyjne Edukacja – szkolenia 	MCPS, JST	Na stronie MCPS udostępnione były podręczniki dot. społecznych zamówień publicznych. Ponieważ nie były one dostosowane do wymogów dostępności, to zostały usunięte z zasobów strony MCPS ⁷ . W 5 jst (5% badanych w ankiecie) prowadzone były działania edukacyjne i promocyjne dotyczące społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych w zakresie inwestycji, zakupów i usług.
4.5. Wspieranie wystąpień poszczególnych środowisk – m.in. poprzez zaangażowanie MKRES (obszar: działania JST)	Edukacja (materiały własne)/informacja jst i instytucji otoczenia ES – spotkania, szkolenia	MCPS	W 2021 odbyły się 3 posiedzenia Mazowieckiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej w trybie on-line: 22.02, 11.06. i 10.12.2021 r. Podczas posiedzeń sformułowano stanowiska w sprawie: <ul style="list-style-type: none"> usankcjonowania działalności spółdzielni uczniowskich w Prawie oświatowym; włączenia do programu szczepień uczestników oraz pracowników podmiotów reintegracyjnych; przekazania uwag do projektu Umowy Partnerstwa 2021-2027.
4.6. Patronaty MCPS i Marszałka Województwa Mazowieckiego nad działaniami związanymi z ES (obszar: działania JST)	Promowanie patronatów jako elementu wzmocnienia rangi ES	MCPS	21 podmiotów otrzymało wyróżnienie Mazowiecką Marką Ekonomii Społecznej. Wyróżnione podmioty i instytucje miały prawo do: oznakowania swoich produktów lub usług znakiem „Mazowiecka Marka Ekonomii Społecznej’ 2021”; umieszczenia znaku „Mazowiecka Marka Ekonomii Społecznej’ 2021” w miejscu/budynku, w którym znajduje się ich siedziba; umieszczania informacji i znaku „Mazowiecka Marka Ekonomii Społecznej’ 2021” obok nazwy

⁷ Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2020 poz. 1062).

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			i logotypu we wszelkich materiałach i drukach reklamowych; promowania na stronie internetowej, w publikacjach, reportażach, materiałach informacyjnych i imprezach organizowanych przez MCPS; posługiwanie się znakiem „Mazowiecka Marka Ekonomii Społecznej’ 2021”, w kampaniach medialnych, imprezach targowych i wystawienniczych.
4.7. Powoływanie i wspieranie Rzeczników Ekonomii Społecznej i Solidarnej wspierających rozwój ES w swoich środowiskach lokalnych (obszar: działania JST)	<ul style="list-style-type: none"> Spotkania inicjujące Liczba zawartych porozumień RESiS 	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowano III i IV spotkanie Rzeczników Ekonomii Społecznej (23.03.; 26.11.), bieżąca współpraca z rzecznikami. Wysłano ponad 300 pism do samorządów, które nie podpisały jeszcze porozumień w sprawie powołania RESiS. W 2021 r. podpisano 15 nowych porozumień powołujących rzeczników w następujących miejscowościach: Baranów, Jadów, Kobyłka, Miasto Legionowo, Mława, Mszczonów, Pionki, powiat warszawski zachodni, Raszyn, Miasto Sierpc, powiat Sierpc, Słupno, Solec Nad Wisłą, Wierzbica, Wołomin. Zorganizowano spotkanie on-line dla JST i RESiS nt. – wirtualna wizyta w CIS (07.06.2021 r.) i wirtualna wizyta w ZAZ (28.10.2021 r.).
4.8. Wspieranie rozwiązań włączających sektor ES w realizację usług społecznych (obszar: działania JST)	<ul style="list-style-type: none"> Działania informacyjne Działania doradcze 	MCPS, OWES	<p>W 2021 r. prowadzono prace nad nowym projektem koordynacyjnym ekonomii społecznej na Mazowszu. Ma on być częścią większego projektu dotyczące deinstytucjonalizacji. Tym samym zagadnienia usług społecznych są uwzględnione w materiałach zewnętrznych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, projektu Spójna Integracja Regionalna Ekonomii Społecznej II oraz w materiałach wewnętrznych, np. wstępnym opisie projektu.</p> <p>W działaniach OWES wsparcie doradcze świadczone jest także na rzecz podmiotów realizujących usługi społeczne.</p>
4.9. Wspieranie działań związanych z deinstytucjonalizacją z wykorzystaniem PES (obszar: działania JST)	<ul style="list-style-type: none"> Działania informacyjne Działania doradcze 	MCPS, OWES	<p>W 2021 r. prowadzono prace nad nowym projektem koordynacyjnym ekonomii społecznej na Mazowszu. Ma on być częścią większego projektu dotyczące deinstytucjonalizacji. Tym samym zagadnienia deinstytucjonalizacji są uwzględnione w materiałach zewnętrznych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, projektu Spójna Integracja Regionalna Ekonomii Społecznej II oraz w materiałach wewnętrznych, np. wstępnym opisie projektu.</p>

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			W działaniach OWES wsparcie doradcze świadczone jest także na rzecz podmiotów zapewniających deinstytucjonalizację określonych dziedzin życia społecznego.
4.10. Prowadzenie działań szkoleniowo-doradczych dla pracowników instytucji rynku pracy w zakresie ES (obszar: działania UP)	<ul style="list-style-type: none"> Szkolenia dla pracowników IRP Doradztwo w zakresie ES 	MCPS, UP	<ul style="list-style-type: none"> UP nie prowadziły szkoleń dla pracowników w zakresie ES. Cztery powiatowe urzędy pracy (PUP) udzieliły osiem usług wsparcia doradczego w zakresie ES.
4.11. Prowadzenie działań na rzecz wzrostu zatrudnienia w PES (obszar: działania UP)	<ul style="list-style-type: none"> Promocja ES – spotkania, informacje, Liczba miejsc pracy 	MCPS, UP	<ul style="list-style-type: none"> Korespondencja dot. współpracy między UP a MCPS - pismo z informacją o nowym Planie Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2021-2030 oraz zaproszenie do współpracy, pismo w sprawie oferty ES dystrybuowanej przez strony internetowe biur karier mazowieckich uczelni wyższych współpracujących z WUP. 12 PUP-ów brało udział w zewnętrznych 32 spotkaniach / seminariach. 2 PUP-y zorganizowały także 3 seminaria, spotkania lub wizyty studyjne. Liczba miejsc pracy stworzona przez UP w 2021 roku: 20.
4.12. Promocja działań OWES (obszar: działania OWES)	Informowanie o działalności OWES	MCPS, OWES	Wszystkie OWES-y prowadzą swoje strony internetowe oraz profile w mediach społecznościowych. Na stronie MCPS dostępne są zakładki z opisem ich działalności (środki z Unii Europejskiej i Samorządu Województwa Mazowieckiego).
4.13. Monitorowanie funkcjonowania OWES (obszar: działania OWES)	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring funkcjonowania OWES Ewaluacja OWES 	MCPS, OWES	<ul style="list-style-type: none"> Bieżąca wymiana danych w zakresie funkcjonowania OWES. Kwartalne zbieranie wskaźników. Zbieranie danych w dodatkowych sytuacjach, np. z związaną z epidemią Covid-19. Ewaluacja OWES za okres 01.01.2020 r. – 31.12.2021 r., planowana jest na 2022 r.
4.14. Wypracowanie i wdrożenie mechanizmu cyklicznych spotkań i bieżącej wymiany informacji między OWES a instytucjami polityki	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja spotkań z OWES Platforma wymiany informacji – harmonogram 	MCPS, OWES	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowano i przeprowadzono spotkania z przedstawicielami OWES (25.03; 15.04; 07.05.; 10.06.; 24.11.). Odbyło się także 5 spotkań w siedzibach OWES. Uczestnictwo w spotkaniach i wydarzeniach organizowanych przez OWES-y. Informowano się wzajemnie o planowanych działaniach. Ciągła współpraca – kontakty emaliowe, telefoniczne oraz osobiste.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
społecznej (obszar: działania OWES)	spotkań, wzajemne informowanie się o działaniach		
4.15. Prowadzenie działań profesjonalizujących kadre szkoleniowo-doradczą OWES w obszarze ES (obszar: działania OWES)	<ul style="list-style-type: none"> Szkolenia dla kadry OWES Sieciowanie doradców 	MCPS, OWES	Szkolenia dla kadry OWES realizowane były w ramach 3-letnich projektów dofinansowanych ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. W 2021 r. w szkoleniu uczestniczyło 33 uczestników (OWES). Sieciowanie doradców realizowane było także w ramach spotkań sieciujących OWES. W 2021 r. nie było spotkania dedykowanego dla specjalistycznych doradców.
4.16. Prowadzenie działań na rzecz wzrostu zatrudnienia w PS (obszar: działania OWES)	Promocja ES – spotkania, informacje	MCPS, OWES	OWES i MCPS prowadzą działania informacyjne na temat zatrudniania osób wykluczonych w PS. Liczna miejsc pracy: 67 (dane OWES 1-8.2021 r. oraz dane od 4 z 5 OWES za 9-12.2021), w przeliczeniu 49,25 pełnych etatów.
4.17. Monitorowanie wdrażania Planu (obszar: koordynacja ES prowadzona przez MCPS)	Funkcjonowanie MKRES, Rady Naukowej ES	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowano trzy posiedzenia Mazowieckiego Komitetu rozwoju ES (w trybie on-line: 22.02. i 11.06.; 10.12). Rozpoczęto prace koncepcyjne nad powołaniem Rady Naukowej. W tym celu wysłano pisma w zakresie nawiązania współpracy z uczelniami wyższymi w województwie. Odbyły się pierwsze spotkania on-line w zakresie nawiązania współpracy, spotkania bezpośrednie i on-line z przedstawicielami uczelni (Collegium Civitas; AEH; APS; Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku; Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie; SGGW; ASP; AWF; Wyższa Szkoła Menadżerska w Warszawie; Collegium Humanum; Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu; Europejska; Uczelnia Społeczno-Techniczna im. Sługi Bożego Roberta Schumana w Radomiu; Uczelnia Korczaka w Warszawie; Akademia Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie; Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku. Podpisano porozumienia z uczelniami wyższymi: Collegium Civitas; AEH, APS; Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku; Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie.
4.18. Wspieranie otoczenia sektora ES w planowaniu strategicznym w zakresie wykorzystania ES na rzecz	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie doradcze (seminaria) 	MCPS, JST	<ul style="list-style-type: none"> Korespondencja z JST – przekazano informację o Planie Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021-2030, informacja w sprawie współpracy i powołania rzecznika ekonomii społecznej i solidarnej.

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
społeczności lokalnej (obszar: koordynacja ES prowadzona przez MCPS)	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie ES – pisma, materiały 		<ul style="list-style-type: none"> Kontynuowano współpracę z przedstawicielami JST – lokalnymi Rzecznikami Ekonomii Społecznej i Solidarnej (spotkania on-line, wizyty studyjne). Ponownie wysłano korespondencję do mazowieckich JST z informacją o możliwości podjęcia współpracy i powołania lokalnego RESiS.
4.19. Wpieranie wystąpień poszczególnych środowisk – m.in. poprzez zaangażowanie MKRES (obszar: koordynacja ES prowadzona przez MCPS)	Działania edukacyjne (materiały własne)/ informacja JST i instytucji otoczenia ES – spotkania, szkolenia	MCPS	<p>W ramach spotkań z RESiS prowadzono działania edukacyjne w zakresie wsparcia lokalnej ekonomii społecznej.</p> <p>W ramach prac MKRES opracowano stanowiska w sprawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> usankcjonowania działalności spółdzielni uczniowskich w Prawie oświatowym; włączenia do programu szczepień uczestników oraz pracowników podmiotów reintegracyjnych; przekazania uwag do projektu Umowy Partnerstwa 2021–2027.
4.20. Patronaty MCPS i Marszałka Woj. Mazowieckiego nad działaniami, związanymi z ES (obszar: koordynacja ES prowadzona przez MCPS)	Promowanie patronatów jako elementu wzmocnienia rangi ES	MCPS	Do rozważenia formuła i sposób promowania. Działania w tym zakresie nie zostały sprecyzowane w 2021 r.
4.21. Powoływanie i wspieranie Rzeczników Ekonomii Społecznej i Solidarnej wspierających rozwój ES w swoich środowiskach lokalnych (obszar: koordynacja ES prowadzona przez MCPS)	<ul style="list-style-type: none"> Spotkania inicjujące Liczba zawartych porozumień RESiS 	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> Zorganizowano III i IV spotkanie Rzeczników Ekonomii Społecznej (23.03.; 26.11.), bieżąca współpraca z RESiS. Wysłano ponad 300 pism do samorządów, które nie podpisały jeszcze porozumień dot. powołania RESiS. W 2021 r. podpisano 15 nowych porozumień powołujących rzeczników w następujących miejscowościach: Baranów, Jadów, Kobyłka, Miasto Legionowo, Mława, Mszczonów, Pionki, powiat warszawski zachodni, Raszyn, Miasto Sierpc, powiat Sierpc, Słupno, Solec Nad Wisłą, Wierzbica, Wołomin. Zorganizowano spotkanie on-line dla JST i RESiS nt. – wirtualna wizyta w CIS (07.06.2021 r.) i wirtualna wizyta w ZAZ (28.10.2021 r.).
4.22. Prowadzenie badań i analiz na poziomie	Badanie sektora ES	MCPS, OWES, UP, JST	<ul style="list-style-type: none"> Wykonano dwa badania społeczne:

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
<p>regionalnym i lokalnym określających kondycję ES w regionie oraz kierunki rozwoju ES z poszanowaniem transformacji ekologicznej z wykorzystaniem nowych technologii i cyfryzacji (obszar: działania wielosektorowe)</p>	<p>Analizy i dane statystyczne dotyczące sektora ES</p>		<ul style="list-style-type: none"> ○ Współpraca biznesu z podmiotami ekonomii społecznej na terenie województwa mazowieckiego. Raport końcowy z badań, 4 października 2021 r. ○ Badanie rozpoznawalności ekonomii społecznej (ES) i podmiotów ekonomii społecznej (PES) wśród mieszkańców województwa mazowieckiego. raport końcowy z badania, rybnik 10-11.2021 r. • Prowadzono cykliczne analizy i badania liczebności PES w woj. mazowieckim. • Prowadzono comiesięczną weryfikację danych dot. PS we współpracy z Departamentem Ekonomii Społecznej i Solidarnej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. • 3 JST realizowały lokalne badania lub analizy dot. lokalnej ES (prace nad strategią rozwiązywania problemów społecznych, badania gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii). • OWES i PUP-y oraz WUP nie prowadziły badań, analiz i statystyk dot. sektora ES na Mazowszu.
<p>4.23. Inspirowanie nowych rozwiązań związanych z rozwojem ES, w tym działań związanych z neutralnością klimatyczną i cyfryzacją (obszar: działania wielosektorowe)</p>	<p>Działania informacyjne</p>	<p>MCPS, OWES, UP, JST</p>	<p>Przygotowanie i przeprowadzenie postępowania na druk publikacji: "ABC ekonomii społecznej - Europejski Zielony Ład w ekonomii społecznej".</p>
<p>4.24. Zapewnienie stałej współpracy między podmiotami sektora ES i jego otoczeniem (obszar: działania wielosektorowe)</p>	<p>Spotkania, debaty</p>	<p>MCPS, OWES, UP, JST</p>	<p>Zorganizowano spotkanie III i IV spotkanie Rzeczników Ekonomii Społecznej (23.03.; 26.11.2021 r.).</p> <p>Zorganizowano 3 posiedzenia Mazowieckiego Komitetu rozwoju ES (w trybie on-line: 22.02, 11.06 i 10.12.2021 r.).</p> <p>Wysłano pisma w zakresie nawiązania współpracy z uczelniami wyższymi w województwie oraz biznesem. Odbyły się pierwsze spotkania on-line w zakresie nawiązania współpracy, spotkania bezpośrednie i on-line z przedstawicielami uczelni (Collegium Civitas; AEH; APS; Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku; Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie; SGGW; ASP; AWF; Wyższa Szkoła Menadżerska w Warszawie; Collegium Humanum; Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu; Europejska; Uczelnia</p>

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
			Społeczno-Techniczna im. Sługi Bożego Roberta Schumana w Radomiu; Uczelnia Korczaka w Warszawie; Akademia Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie; Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku).

Tabela 6. Szczegółowe działania w celu szczegółowym nr 5 wraz ze wskaźnikami oraz źródłami danych

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
5.1. Wspieranie PES w zakresie ich udziału w targach biznesowych (obszar: biznes)	Wspieranie inicjatyw PES (np. udział w targach biznesowych/ branżowych) – np. 2 rocznie	MCPS	<p>Działania OWES:</p> <ul style="list-style-type: none"> targi pracy w Żurominie, Mławie, Płońsku i Ciechanowie; organizacja 3. edycji Dnia Ekonomii Społecznej w Radomiu (23.09.2021) wspólnie z przedsiębiorstwami społecznymi z subregionu radomskiego. <p>MCPS:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizacja dwóch wydarzeń targowych promujących mazowiecką ekonomię społeczną w 2021 roku: „Wirtualnego Jarmarku Rozmaitości - Targów Podmiotów Ekonomii Społecznej” połączonych z Galą wręczenia wyróżnień w konkursie „Mazowiecka Marka Ekonomii Społecznej 2021” oraz Świątecznego Jarmarku Bożonarodzeniowego Mazowieckiej Ekonomii Społecznej. <p>MCPS we współpracy z CIS (spotkania bezrobotnych z pracodawcami i PES):</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryneczek pracy, Siedlce 9.11.2021 r.; Ryneczek pracy, Legionowo 15.11.2011 r. <p>OWES: piknik świąteczny Binesmikser, Warszawa, piknik na Stadionie Narodowym w Warszawie.</p>

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
5.2. Promocja i wsparcie tworzenia trójsektorowych partnerstw lokalnych (obszar: biznes)	<ul style="list-style-type: none"> • nadawanie MMES firmie odpowiedzialnej społecznie • szkolenia/wizyty studyjne/spotkania/targi dla przedstawicieli PES 	MCPS	<p>MCPS: MMES 2021- 0, brak zgłoszeń.</p> <p>MCPS we współpracy z CIS (spotkania bezrobotnych z pracodawcami i PES):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryneček pracy, Siedlce 9.11.2021 r.; • Ryneček pracy, Legionowo 15.11.2011 r.
5.3. Prowadzenie badań i monitoringu w zakresie określenia potrzeb/oczekiwań między biznesem a PES (obszar: biznes)	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie monitoringu (1 raz w roku) • Prowadzenie badań (1 raz na 2 lata) 	MCPS	<p>MCPS: wstępne rozeznanie współpracy z biznesem, sporządzono bazę firm, z którymi potencjalnie można nawiązać współpracę na rzecz rozwoju mazowieckiej ekonomii społecznej.</p> <p>Realizowano badanie pt. „Współpraca biznesu z podmiotami ekonomii społecznej na terenie województwa mazowieckiego. Raport końcowy z badań”, 4.10.2021 r.</p>
5.4. Inicjowanie współpracy między biznesem a PES (obszar: biznes)	Nawiązywanie współpracy na linii PES-biznes (promocja, informacja, edukacja, mentoring, współpraca – produkty o charakterze informacyjno-edukacyjnym; spotkania inicjujące współpracę	MCPS	<p>MCPS: ok. 200 pism wraz z pakietem promocyjnym przesłanych do biznesu. Informacje zwrotne od firm, chcących nawiązać współpracę z mazowieckimi PES. Przekazywanie kontaktów oraz omawianie możliwości współpracy.</p> <p>Nawiązano współpracę (mail, spotkania) z następującymi firmami: Antalis Poland, Warszawa, Bank PEKAO S.A., Warszawa, Budimex S.A., Warszawa, Canon, Warszawa, Castorama Polska, Warszawa, FOB - Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu, Instytut Wolontariatu Pracowniczego, Warszawa, Izba Gospodarcza Regionu Płockiego, Płock, Jet Line sp. z o.o., sp. k., Warszawa, Orange Polska, Warszawa, PKN Orlen S.A., Płock, PKP S.A., Warszawa, Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji, Warszawa, Siemens Polska, Warszawa, Totalizator Sportowy sp. z o.o., Warszawa, Wonga.pl sp. z o.o., Warszawa.</p>

Działanie	Wskaźnik produktu	Źródło danych	OPIS
5.5. Włączenie ES w proces kształcenia studentów	Współpraca z uczelniami wyższymi – pisma, spotkania, włączenie ES w programy studiów, współpraca badawcza, partnerstwo w zakresie praktyk, prac naukowych	MCPS	<ul style="list-style-type: none"> • Wysłano pisma w zakresie nawiązania współpracy z uczelniami wyższymi w województwie oraz biznesem. Odbyły się pierwsze spotkania on-line w zakresie nawiązania współpracy, spotkania bezpośrednie i on-line z przedstawicielami uczelni (Collegium Civitas; AEH; APS; Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku; Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie; SGGW; ASP; AWF; Wyższa Szkoła Menadżerska w Warszawie; Collegium Humanum; Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu; Europejska; Uczelnia Społeczno-Techniczna im. Sługi Bożego Roberta Schumana w Radomiu; Uczelnia Korczaka w Warszawie; Akademia Finansów i Biznesu Vistula w Warszawie; Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku). • Podpisano porozumienia z uczelniami wyższymi: Collegium Civitas; AEH, APS; Mazowiecka Uczelnia Publiczna w Płocku; Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie.
5.6. Stały dialog z przedstawicielami administracji publicznej na rzecz rozwoju ES	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania, debata • Nawiązywanie współpracy z różnymi podmiotami adm. publ. 	MCPS, OWES	Zorganizowano trzy posiedzenia Mazowieckiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (w trybie on-line: 22.02, 11.06 i 10.12. 2021 r.).

V. Zgłoszone problemy i potrzeby

Informacje o problemach oraz zgłoszone potrzeby wsparcia działań pozyskano z badania ankietowego przeprowadzonego wśród jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych urzędów pracy, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie i ośrodków wsparcia ekonomii społecznej. Ankieta była do wypełnienia w okresie od 15.02. do 11.03.2022 r. W badaniu udział wzięło 95 jednostek samorządu terytorialnego, 33 urzędy pracy i 2 OWES-y.

Problemy wskazane przez JST (odpowiedzi od 4 JST):

- 1) trzykrotnie podkreślono, że na terenie danej gminy nie funkcjonują PES;
- 2) realizacja wielu działań była utrudniona lub wręcz niemożliwa ze względu na sytuację epidemiczną w kraju.

Potrzeby wskazane przez JST (odpowiedzi od 9 JST):

- 1) w ośmiu odpowiedziach pojawiły się prośby dotyczące zorganizowania szkoleń i seminariów w zakresie ekonomii społecznej, pokazywanie dobrych praktyk, organizacja wizyt studyjnych, a także poruszenie aspektów związanych ze społecznymi zamówieniami publicznymi i otwartymi konkursami ofert;
- 2) konieczność zapewnienia wsparcia finansowego na rozwój mazowieckiej ES.

Problem wskazany przez OWES (odpowiedź od 1 podmiotu):

- 1) utrudniony dostęp do instytucji i kręgu odbiorców działań przez epidemię Covid-19.

Potrzeby wskazane przez OWES (odpowiedzi od 2 podmiotów):

- 1) opracowanie i promowanie giełdy dobrych praktyk, czyli promowanie pozytywnych przykładów z sektora ES;
- 2) wsparcie finansowe realizowanych działań, w tym działań promocyjno-informacyjnych;
- 3) bardziej intensywne działania w obszarze współpracy z samorządami i biznesem.

Problemy wskazane przez urzędy pracy (2 UP):

- 1) brak możliwości porozumienia z CIS utworzonym na terenie powiatu w zakresie wypracowania ścieżki współpracy pomiędzy ww. CIS, MOPS a PUP. W rezultacie nie zostało podpisane porozumienie dot. współpracy;
- 2) ogólne trudności w realizacji ofert pracy, w tym w PES, związanych z brakiem odpowiednich kandydatów.

Potrzeby wskazane przez urzędy pracy (4 UP):

- 1) wsparcie eksperckie i szkoleniowe oraz przedstawienie nowych rozwiązań prawnych w tym zakresie, źródeł finansowania PES oraz przybliżenie działalności spółdzielni socjalnych osób prawnych i fizycznych w praktyce (3 odpowiedzi);
- 2) promocja różnych form wsparcia wśród podmiotów ekonomii społecznej działających na terenie Mazowsza.

VI. Podsumowanie realizacji działań „Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030” w 2021 r.

W nawiązaniu do zaprezentowanych w rozdziale III i IV danych można podkreślić, że działania realizowane w ramach „Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021–2030” były prowadzone zgodnie z określonymi założeniami i kierunkami. Należy podkreślić, że:

1. Podjęto szereg działań związanych z kampaniami społecznymi promującymi ES na Mazowszu – prowadzenie profilu FB „Mazowiecka ekonomia społeczna” z aktualnościami dot. sektora ES, materiały filmowe w kampanii „Ekonomia społeczna nie wyklucza”, produkcja teledysku, artykuły w prasie lokalnej i innych publikacjach. Podnoszono także rangę i zakres oddziaływania PES poprzez wirtualne wydarzenia targowe oraz organizację 4 edycji konkursu fotograficznego. Rozpoczęto także działania edukacyjne w szkołach – opracowano materiały informacyjno-edukacyjne o mazowieckiej ekonomii społecznej.
2. Wspierano przedsiębiorstwa społeczne w zakresie ich promowania, szkolenia (szkolenia tematyczne, wizyty studyjne, doradztwo) oraz koordynacji w zakresie nawiązywania współpracy z różnymi środowiskami. Były to działania wykonywane przede wszystkim przez OWES, przy współudziale MCPS i urzędów pracy. W wachlarzu realizowanych działań znalazła się promocja PS, szkolenia, wizyty studyjne, działania informacyjne i rzecznicze oraz doradcze dla PS podejmowane w środowisku JST, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz środowiska lokalnego.
3. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej są podstawową płaszczyzną działania podmiotów reintegracyjnych. Zrealizowano działania szkoleniowe, wizyty studyjne w CIS, KIS, WTZ i ZAZ w województwie świętokrzyskim, oferowano wsparcie doradcze i informacyjne, m. in. związane z powstawaniem nowych podmiotów. Odbyły się spotkania sieciujące podmiotów reintegracyjnych – fora CIS, WTZ i ZAZ. Były to wartościowe spotkania zacieśniające relacje wśród różnych podmiotów, a także zapewniły pole do wymiany doświadczeń oraz formułowania postulatów na rzecz całego środowiska.
4. W działania na rzecz rozwoju mazowieckiej ES zaangażowane były instytucje samorządowe, w tym MCPS, urzędy pracy, a przede wszystkim ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (projekty unijne i projekty ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego). Podjęto szereg działań ukierunkowanych na rozwój miejsc pracy w sektorze ES, m. in. poprzez działania doradcze, edukacyjne, informacyjne i rzecznicze. Część działań była dalej ograniczona do sfery wirtualnej, ze względu na obostrzenia związane z epidemią Covid-19.
5. Współpraca z administracją publiczną, nauką i biznesem przebiegała w różnych prędkościach. Współpraca z administracją ogniskuje się na posiedzeniach Mazowieckiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Działalność z uczelniami wyższymi skupiła się na nawiązywaniu współpracy oraz formalizowaniu ich w formie porozumień, odbywały się także spotkania, aby omówić szczegóły wspólnych inicjatyw. Należy podkreślić duże zainteresowanie oraz szeroki katalog form współpracy, zależny od profilu uczelni.

W kontaktach biznesowych nawiązano szereg relacji oraz promowano mazowieckie PES jako wykonawców usług i twórców różnych produktów. Pośredniczono w nawiązaniu współpracy między firmami a PES.